

OFFICIAL PRESS RELEASE

3 Sanuali 2018

**FANONGONONGO
Fakafetongi Pa'anga Muli Ta'efakalao**

Hufanga 'i he fakatapu kae 'oatu 'a e fanongonongo ko eni kiate kinautolu 'a e ngaahi falekoloa fakatau fakamovetevete 'i Tongatapu ni kae pehe mo e ngaahi 'otu motu 'oku nau kei hokohoko atu pe hono fakahoko 'a e fakafetongi pa'anga muli lolotonga ia 'oku 'ikai ke nau ma'u 'a e laiseni ke fakahoko 'a e fakafetongi pa'anga muli mei he Pangike Pule. 'Oku fakamanatu atu ke mou mea'i, fakatatau ki he Tu'utu'uni 3 'o e Ngaahi Tu'utu'uni (Fakatonutonu) ki he Pule'i 'o e Fetongi Pa'anga Muli kupu 3, kuo pau ke ma'u ha ngofua pe laiseni mei he Pangike Pule ke malava ke te fakahoko 'a e pisinisi fakafetongi pa'anga muli. Ko e Pangike Pule 'a e ma'u mafai ki hono laiseni mo tokanga'i 'o e ngaahi kautaha fakafetongi pa'anga muli 'i Tonga'ni.

Fakatatau ki he Tu'utu'uni (Fakatonutonu) ki he Pule'i 'o e Fetongi Pa'anga Muli, *ko kinautolu kuo fakamafai'i ke nau fakafetongi pa'anga muli (authorized dealer) "ko ha taha kuo fokotu'u 'e he Pangike Pule Fakafonua 'o Tonga 'aki ha fanongonongo 'i he Kasete ke ne fakahoko 'o fakatatau ki he ngaahi taumu'a 'o e lao 'o hoko ko ha taha fakafehu'aki pa'anga 'o fekau'aki mo e pa'anga muli koia. 'Oku 'i ai 'a e ngaahi fakangatangata ki he fokotu'u' ni 'o fakatatau ki he'ene ha 'i he kasete."*

'Oku fakamanatu atu heni ki he kakai 'o e fonua' fakatatau ki he Tu'utu'uni 11, *"Ko ha taha te ne fakahoko ha hia 'i he ngaahi tu'utu'uni ni kuo pau ke ne mo'ua 'o ka halaia – kapau ko ha taha fakafo'ituitui, ki ha mo'ua pa'anga 'e 'ikai laka hake 'i he \$20,000 pe ngaue popula 'o 'ikai laka hake 'i he ta'u 'e 3; kapau ko ha sino fakakautaha, ki ha mo'ua pa'anga 'e 'ikai laka hake 'i he \$200,000."* Ko e hia 'a hono fakahoko ko ia 'o e fakafetongi pa'anga muli ka 'oku te'eki ai ma'u ha laiseni mei he Pangike Pule, pea ko ia ai 'oku fiema'u ke ta'ofi leva 'a e ngaue ta'efakalao ni 'i he vave taha' pea fakahū mai ha'o tohi kole ki he Pangike Pule ke ma'u atu ha'o laiseni.

'Oku mau fakalotolahi atu heni ki he kakai 'o e fonua' ke mou kataki 'o lipooti mai ki he Pangike Pule ha fa'ahinga taha pe kautaha 'oku ne fakahoko 'a e fakafetongi pa'anga muli ta'efakalao ni.

Ki ha ngaahi faka'eke'eke makehe kataki 'o fakafetu'utaki ki he:

Tafa'aki tokanga'i 'o e ngaahi kautaha fakapa'anga (Financial Institutions Department)

Pangike Pule Fakafonua 'o Tonga

Telefoni: (676) 24-057

Fax: (676) 24 201

Meili 'Elekitolonika: nrbt@reservebank.to

Peesi 'Initaneti: www.reservebank.to